

Boekverslag Nederlands Boom door Wanda Bommer

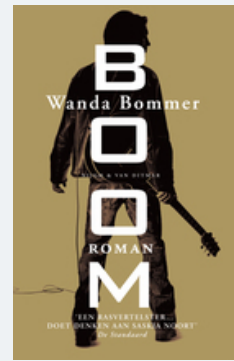
Boekverslag door Kees van der Pol

5151 woorden

1 april 2008

★ 6,3

15 keer beoordeeld

Auteur	Wanda Bommer
Genre	Psychologische roman
Eerste uitgave	2008
Vak	Nederlands

Gebruikte editie voor het boekverslag

Gebruikte druk: 1e

Verschijningsdatum eerste druk: januari 2008

Aantal bladzijden: 220

Uitgegeven bij: Nijgh & Van Ditmar

Beschrijving voorkant

Op de voorkant staat de afbeelding van een gitarist. Daaroverheen de naam BOOM. Dat betekent wel dat de afbeelding de gitarist Boom zelf moet voorstellen.

Genre van het boek

“Boom” is een psychologische roman over jaloezie, midlifecrisis, macht en eigenlijk ook desillusie en wraak.

De aangeleverde flaptekst

Als Lieke het vliegtuig in stapt om haar zus op Bonaire te bezoeken, gaat hun moeder Agnes naar Liekes nieuwe appartement om de gordijnen op te hangen. Balancerend bovenop de huishoudtrap staat ze plotseling oog in oog met een jongensachtige man in wit ondergoed: Boom.

Boom is een overweldigend verhaal over de strijd tussen gevoel en verstand, waarin de werkelijkheid telkens beklemmender en absurder is dan de hoofdrolspelers zich kunnen indenken.

‘Bedrieglijk lichtvoetig laat de schrijfster haar personages verdwalen in hun kwetsbare levens. Ze komen heel dichtbij en zijn in hun hulpeloosheid onweerstaanbaar. Een verhaal dat je op je hielen blijft zitten.’ - Thomas Verbogt

Over het ontstaan van “Boom.”

Interview in "Viva." Met de schrijfster. (Bron : website Wanda Bommer)

1. Hoe ben je op het idee gekomen?

"Er zitten meerdere verhaallijnen in, maar het verhaal van Agnes, de moeder in een midlifecrisis, is geboren na een avondje stappen in Amsterdam, in de Melkweg. Toen ik om twee uur 's nachts de deur uitliep voelde ik me heel jong en wild. Tot ik de lange rij voor de deur zag staan, vol echt jonge mensen. Voor mijn gevoel was het echt nog maar een maand geleden dat ik zelf die leeftijd had, terwijl het al twintig jaar geleden is. Ik werd er even heel weemoedig van."

2. De zussen Lieke en Femke voeren heel veel strijd. Herkenbaar?

"Femke is echt jaloers op de jongere, net iets knappere, slimmere Lieke. Natuurlijk hadden mijn zus en ik de normale ruzies over lipgloss en uitgeleende T-shirts of wie het eerste mocht douchen, maar verder dan dat ging het niet."

3. Heb jij zelf ervaring met foute mannen, type Boom?

"Op mijn eenentwintigste ben ik wel even voor een foute, oudere man gevallen. Ik vond hem natuurlijk heel interessant. Boom is echt een afschuwelijke man, maar als personage vind ik hem juist leuk. Hij is de verbinding tussen alle andere karakters."

4. Put je tijdens het schrijven uit je ervaringen als boeker van De Dijk?

"Ik werk al vanaf mijn zeventiende voor bands en het muziekwereldje is zeker een heel inspirerende omgeving. Het eerste verhaal dat ik publiceerde, ging ook over een zanger in het schnabelcircuit."

Titelverklaring

Boom is de naam van een van de verhaalfiguren om wie het in deze roman draait, omdat moeder en beide dochters in zijn greep komen.

Structuur en perspectief

De roman is onderverdeeld in 34 naamloze maar genummerde hoofdstukken.

Er is enerzijds een ik-verteller die na enkele hoofdstukken Femke blijkt te zijn.

En er worden hoofdstukken vanuit een personaal perspectief verteld: Bart (vader) Agnes (moeder) en Lieke (dochter) zijn dan de personale vertellers van wie we de reacties en gedachten van binnenuit zien.

Femke geeft in haar hoofdstukken gegevens over het verleden aan de lezer (haar relatie met Boom bijvoorbeeld, haar houding tegenover haar zus) Maar de roman is toch overwegend chronologisch geschreven. Lieke geeft een flash back over haar jeugd prijs waarin ze bijna werd verkracht door een groepje schooljongens. Die gegevens zijn nodig om haar te kunnen begrijpen wanneer ze wraak neemt op de dader.

Tijd van het verhaal

Het is een actueel verteld verhaal. Het speelt zich af in de 21 e eeuw. De handeling begint in september

wanneer Lieke naar Bonaire vertrekt en Bart zijn liefde voor de zangeres Selena opvat. De handeling eindigt in november, wanneer Bart zijn avontuur met Selena ziet mislukken en Agnes het einde van Boom meemaakt.

Het jaartal is door het afleiden van feitelijke gegevens wel te bepalen. Eind zeventiger jaren ontmoet Agnes Bart. Twee jaar later is ze getrouwd en (dus begin 80) en de oudste dochter is kort daarop geboren. Femke is nu 24. Dat leidt tot het jaartal 2004 of 2005.

Maar een nog sterker "bewijs" is het volgende: Boom is 36 jaar wanneer hij Agnes ontmoet, Ze vraagt hem namelijk hoe oud hij is, (blz. 60) want hij is veel ouders dan Lieke die pas 21 is. Later krijgen we Booms mailadres te lezen. Hij noemt zich boom68@xs4all.nl. (blz. 172) Dat houdt bijna altijd in dat Boom in 1968 geboren is. Zijn leeftijd is 36 jaar. De tijd van het verhaal is dus waarschijnlijk van augustus tot november /december in 2004.

Plaats van handeling

Het gezin woont in Amsterdam. Lieke woont daar ook maar zus Femke is naar Bonaire verhuisd. In het begin van de roman gaat Lieke Femke op het Antilliaanse eiland opzoeken. Daarna komt ze weer terug en speelt het verhaal zich weer voornamelijk af in Amsterdam. Op een hoofdstuk na waarin Bart als stagehand voor Selena gaat werken. Dat speelt zich af in Limburg. (Venray)

Motto

Er is geen motto.

Samenvatting van de inhoud

Lieke Guldenmond gaat het huis uit en betreft een appartement aan de Prinsengracht. Ook brengt ze een bezoek aan haar zus Femke die drie jaar ouder is en met een vriend op Bonaire woont. De zusjes hadden (zoals zo vaak voorkomt) een haat-liefdeverhouding waarin jongens een belangrijke rol speelden. Lieke was net even wat knapper en slimmer dan Femke, die ook altijd wat jaloers is geweest op haar zusje. Vader Bart Guldenmond vindt dat hij weer kan gaan roken nu zijn kinderen het huis uit zijn: hij werkt bij een drukkerij en moet nog ongeveer 4000 dagen werken. Hij ziet op televisie beelden van de rockstar Selena (een Anoukachtig meisje) en heeft de illusie dat ze nog wel eens op hem zou kunnen vallen, zeker wanneer hij de sportschool wat vaker zal bezoeken. Hij lijkt het prototype van de midlifecrisis van de man. (onvrede met werk en huwelijk, vallend voor jonge meiden)

Agnes gaat wat dingen doen in het appartement van Lieke. Wanneer ze de gordijnen ophangt, staat ze ineens voor een geweldige man. Hij heet Boom van Houten, is 36 jaar en de vriend van haar dochter Lieke. Hij is gitarist en eigenlijk valt Agnes als een blok voor hem. Maar dat kan natuurlijk niet: Boom is de vriend van Lieke. Die vermaakt zich intussen op Bonaire o.a. met een surfkoning Jamie op wie haar zus Femke ook een oogje heeft. Maar hij mag toch geen seks met haar hebben. Dat is anders bij de vriend van Femke, Willem. Die overweldigt haar op een avond toch wel en ze hebben seks met elkaar. Lieke voelt zich natuurlijk wel een beetje schuldig aan die gebeurtenis. Femke lijkt het wel door te hebben. Het duurt niet lang of Lieke keert weer terug naar Nederland.

Daar heeft haar moeder de kennismaking met Boom voortgezet. Terwijl ze hem een derde keer hoopt te

zien, is ze zwaar teleurgesteld dat hij naar Groningen is vertrokken. Toch is Boom niet de aardige jongen die hij in het begin van de roman leek te zijn. Zo is hij nogal lomp tegenover Lieke, die hem een keer vergezelt bij een optreden op Terschelling. Juist terwijl zij de zaal aan het dansen krijgt, vindt hij dat maar helemaal niets. Daarna heeft hij seks met Lieke op een ruwe, weinig respectvolle manier. Die laat het allemaal maar een beetje over haar heen komen. Sinds ze van Bonaire terug is, voelt ze zich bovendien niet zo lekker. Ze is heel vaak misselijk (!)

Boom blijft trouwens contact houden met Agnes o.a. doordat hij een visite afspreekt bij Liekes ouders. Daar voegt hij Agnes toe dat een briefje dat hij had achtergelaten voor haar bestemd was. Agnes bloeit helemaal op (o.a. te zien tijdens een tenniswedstrijdje)

Bart heeft intussen zijn kaarten helemaal gezet op Selena: hij bezoekt haar website, wil posters voor haar maken en boekt kaarten voor een optreden in november in Waddinxveen. Via een oude schoolvriend kan hij dat bewerkstelligen. Agnes laat hem maar een beetje begaan: na 26 jaar is er alleen nog de zondagse seks en haar huwelijk heeft een oppepper nodig. Die oppepper krijgt ze intussen van Boom die met haar afspreekt in een achteraf-hotelletje in Amsterdam waar ze heftig seksueel door Boom genomen wordt. Agnes vindt het geweldig. En ze begint zelf nog een keer. Midden in de nacht gaat ze weg maar weet ongezien thuis te komen, want het is de avond van Selena's concert waar Bart naar toe is gegaan.

Bart heeft intussen toegeleefd naar het concert met Selena. Hij heeft een poster ontworpen die hij haar wil laten zien, maar hij krijgt er de kans niet voor. Selena blijft op een afstandje bij een concert waar 3000 jongeren in een sporthal zijn. Bart is een buitenbeentje en wanneer hij na afloop contact met haar zoekt, blijkt ze al vertrokken te zijn. Desillusie nummer 1.

Agnes is intussen wel een beetje geschrokken van haar sekspartij met Boom, die immers de vriend van Lieke is. Lieke vertelt in een flashback dat ze op haar elfde is lastig gevallen door een groepje jongeren dat eerst een aansteker in haar vaginaatje had gestopt om vervolgens om beurten haar proberen te verkrachten. Femke die de jongens kende, was tussenbeide gekomen.

Later in de roman is deze gebeurtenis aanleiding voor Lieke om wraak te nemen op een jongen die ze in een café ontmoet en die ze herkent als een van de daders: ze knijpt in zijn broek en draait zijn ballen om het karwei af te maken met tequila in zijn oog te gooien. De jongen druipt letterlijk en figuurlijk af. Daarna belt ze haar zusje in Bonaire op om dat verhaal te vertellen. Ze biecht meteen op dat ze het met Willem gedaan heeft. Niet met Jamie, vraagt Femke. Ze pakt meteen haar spullen en gaat bij een vriendin slapen.

In een ik-hoofdstuk vertelt Femke dan dat ze altijd jaloers is geweest op Lieke die knapper en slimmer was en de vriendjes van haar wist af te pikken. Ze had zelf voordat ze naar Bonaire ging een jongen laten barsten. Dat blijkt nu Boom te zijn. Die heeft haar daarna bestookt met e-mails en vertelt daarin dat hij nu haar zusje neukt en die kan het veel beter dan Femke. Zij zegt op haar beurt dat ze daarvan niet ondersteboven raakt, dat doet ze pas wanneer hij met haar moeder zou neuken. Later weet ze niet of ze daarmee Boom heeft aangezet tot die daad, maar enkele weken later mailt hij haar wel om te vertellen dat hij inderdaad met haar moeder geneukt heeft. Dat is wel een schok voor haar.

Lieke is boekster bij een organisatiebureau en na een optreden in Paradiso van een band die ze geboekt

heeft, is ze de lompe reactie van Boom tegenover haar baas zat. Ineens krijgt ze het inzicht wat voor klootzak Boom eigenlijk is.

Bart, onze midlife-vader, heeft op de site gezien dat Selena stagehands (een soort materiaalmannetjes) zoekt en hij gaat zich daarvoor aanmelden om dicht bij Selena te kunnen zijn. Hij wordt gekozen om een paar dagen proef te draaien in Limburg. Boom staat daar in hetzelfde voorprogramma en nodigt Agnes (en niet Lieke) uit om mee te gaan. Dan volgen de gebeurtenissen zich in een snel tempo op.

Bart gaat met de truck naar het optreden van Selena. Agnes weigert Boom mee te gaan naar dat optreden. En Lieke is er achter gekomen dat ze zwanger is, maar Boom wilde nooit kinderen. Toch vertelt ze het hem voordat hij naar Limburg vertrekt. Hij wordt razend, slaat haar in elkaar en schopt haar in d'r buik. Ze wordt afgetuigd. Hij vertrekt daarna naar Limburg maar niet voordat hij gezegd heeft dat het kind nooit van hem kan zijn, want hij is al gesteriliseerd. Lieke schrikt, want als ze gaat rekenen kan het kind dan alleen nog maar van Willem zijn en ook dat is een onmogelijke situatie natuurlijk. "Gelukkig" heeft Boom zo hart geschopt dat ze een miskraam krijgt.

Booms optreden in Limburg is niet zo'n groot succes en hij ontmoet er Bart die als stagehand werkt. Maar ook Bart is onhandig en hij wordt al direct de laan uitgestuurd zonder dat hij echt met Selena kennis heeft gemaakt. Hij is steeds bij haar op een afstandje gebleven. De volgende morgen moet hij weg bij de band. Boom heeft Agnes moreel gedwongen om weer naar het hotelletje te gaan om seks te hebben, maar ze hoort daar van Boom van Liekes mishandeling. Ze gaat dus niet meer met hem naar bed en ze wordt kwaad op hem. Het resulteert erin dat hij uit het raam valt en op straat kwakt waardoor hij de dood vindt. Het kwaad wordt dus toch gestraft. Lieke vindt erbarmen in haar moeders armen.

Maar eigenlijk is iedereen een illusie armer of desgewenst een desillusie rijker. Bart heeft zijn zangeresje in rook zien opgaan, de seks met "schoonzoon" Boom voor Agnes bleek een te moeilijke opgave, Liekes liefde Boom was ook niet wat het moest zijn en haar eenmalige vrijpartij met Willem heeft haar eerst een zwangerschap en later een miskraam bezorgd. Eigenlijk is alleen zeker dat de uitgebloeide relatie tussen Agnes en Bart weer wordt hersteld. Het symbolische vraagje "Een eitje?" is daarvan het bewijs.

Intussen is Femke overgevlogen vanuit Bonaire. Ze laat haar rijstexperimenten aan Lieke zien. Ze heeft namelijk twee potjes rijst met 80 % aangevuld (het menselijk lichaam bestaat voor 80 % uit water) Het ene potje is een haatpotje (dat wordt voortdurend met nare woorden toegesproken) en het andere rijstpotje is een liefdespotje (dat krijgt alleen lieve woordjes te horen) Na enkele weken is het ene potje volgroeid met zwarte en groene schimmels en het andere (liefdespotje) is nog maagdelijk wit. Voor Femke is dat het bewijs dat je dus ook mensen liefdevol en hatelijk kunt benaderen en dat dit dus de juiste uitslag van het experiment is. Lieke is het er niet mee eens: schimmel leeft nog in tegenstelling tot het steriele potje rijst dat liefdevol werd benaderd. Daarna vertrekt ze: in de richting van de brug van toen (het bruggetje van de verkrachting toen ze 11 was) Femke kijkt haar zusje na.

Thema, motieven en interpretatie

Schuldgevoel, jaloezie, wraak en desillusie overheersen in de roman van Wanda Bommer.

Een van de belangrijkste motieven is de jaloezie tussen twee zusjes oftewel het omgekeerde Kaïn en

Abelmotief. Twee zussen zijn vaak jaloers op elkaar omdat de ene knapper, slimmer of minder dik is. Vaak zijn ze dan ook concurrenten in de liefde. Dat geldt ook voor Femke en Lieke. Altijd waren er wel jongens in het leven van Femke die eigenlijk wat meer voelden voor Lieke. Dat is tenslotte ook het geval met Boom, hoewel zij die aan de kant heeft gezet. Maar op Bonaire moet Femke bang zijn dat Lieke aan Jamie komt (haar eigen loverboy buiten het huwelijk?) maar in ieder geval kan haar echte vriend Willem zijn handen niet thuis houden en voelt hij zich verleid door Lieke. Die biecht deze zonde enkele maanden later overigens op aan haar zus en je mag je afvragen of die bekentenis niet juist een trap na in de richting van Femke is. Wat niet weet, wat niet deert toch? Vervelend is bovendien dat Lieke als gevolg van die ene zaadlozing nog zwanger geworden is ook, maar dat weet ze pas zeker wanneer Boom haar heeft duidelijk gemaakt dat ze gesteriliseerd is. Omgekeerd heeft Femke in haar puberteit Lieke erin geluisd door een aantal jongetjes op haar af te sturen die haar bijna hebben verkracht.

Een tweede belangrijk motief in de roman is de illusie die de ouders hebben dat ze nog meetellen op hun gevorderde leeftijd. Het zijn beide exponenten van de midlifecrisisgeneratie. Bart Guldenmond denkt dat hij een kans maakt bij de 28-jarige rockster Selena en doet alles om bij haar in de buurt te komen: hij gaat weer roken, bezoekt de sportschool, maakt reclamemateriaal voor haar, bezoekt als veertiger een popconcert tussen duizenden jongeren en meldt zich aan voor stagehand. Gelukkig zou je bijna zeggen ziet Selena hem niet staan en komt hij van een koude Limburgse kermis thuis. Een desillusie.

Datzelfde overkomt Agnes. In het appartement van haar dochter geconfronteerd met een boom van een kerel, raakt ze meteen van slag. Ze zoekt deze Boom nog enkele keren op en maakt het helemaal te bont wanneer ze seks met hem bedrijft in een obscuur hotel. Welke moeder kan dat maken en je moet je na zo'n daad toch vuile en vies noemen. Er knaagt ook wel wat bij haar, maar toch laat ze zich dwingen tot een tweede escapade. Omdat deze Boom zich kort ervoor van zijn slechtste kant heeft laten zien, door Lieke in elkaar te meppen omdat ze nota bene zwanger is, komt ook Agnes van de koude kermis thuis.

Lieke is natuurlijk de derde in de rij van de gedesillusioneerden. Ze was eerst zo gecharmeerd van de knappe Boom. Wat ouder dan zij weliswaar maar een man van stavast. Het blijkt echter een grote egoïst te zijn die helemaal niet zo sympathiek is. Maar sommige vrouwen vallen nu eenmaal altijd op "foute mannen". Bovendien blijkt uit de hoofdstukken van Femke dat Boom het aanlegt met haar zusje omdat hij wraak wil nemen op Femke. Wanneer ze zegt dat het haar niets doet, stimuleert hem dat ook nog eens met haar moeder naar bed te gaan. Ook al uit wraakzucht. Daarmee kan hij Femke pijn doen.

Want wraak is natuurlijk een ander belangrijk motief in deze roman. Boom neemt wraak op Femke, Agnes neemt wraak op Boom (want eigenlijk pleegt ze een moord door hem uit het raam te duwen) Lieke neemt wraak op de jongen die haar als brugklasser seksueel vernederd heeft. Wraak is een duistere drijfveer van mensen.

Aardig is nog het motief dat in de roman voorkomt met betrekking tot het experiment van de rijstkorrels. Wanneer je ene potje (haat) rijst beschimpend toespreekt, komt er schimmel op te staan in tegenstelling tot het potje dat je liefdevol benadert. Dat levert inderdaad het resultaat op dat Femke voorafgaande aan de proef heeft berekend. Lieke stelt overigens de uitkomsten daarvan aan de kaak. Een schimmel leeft

meer dan een steriel potje witte rijst. Is het een uiting van haar zwarte karakter dat een zondig leven beter kan zijn dan een zondeloos bestaan? Tenslotte zou je kunnen zeggen dat je in je leven nog lang genoeg op een rustige manier met elkaar kan omgaan. (Het "eitje en de seks op zondag" van haar eigen ouders, die zich veel te jong in de begin tachtiger jaren al in het huwelijk hadden gestort) Er komt dan een moment dat het leven begint te kriebelen en dat je uit je pantser wil barsten. Wanneer de kinderen de deur uit zijn, komt het verlangen terug: in Bart gesymboliseerd in zijn terugval naar het roken en zijn verliefdheid op de zangeres Selena.

Is dat de boodschap die Bommer aan de lezer wil meegeven? je bent al heel snel oud genoeg voor alleen de zondagseks: leef daarom nu..

Mijn mening

Boom is een boek met body, dat wil zeggen het verhaal heeft body. Waar het aanvankelijk een stereotype midliferhaal lijkt te worden: oudere man- huwelijk beu- baan een sleur en op zoek naar een jonge veelbelovende meid, komen al snel daarna veel meer ongewenste familieverhoudingen in het verhaal voor. Welke moeder duikt met een eventuele schoonzoon in het bed om daaruit nieuwe energie te putten en op de tennisbaan haar slag te kunnen slaan? De moeder als concurrente voor haar dochters. Wraak voor het lege-nest-syndroom waaraan ze anders zou kunnen gaan lijden.

Wanneer Lieke dan op Bonaire de klassieke Sisters Act opvoert, staat het gehele gezin toch wel op springen. Het lijkt inderdaad allemaal volgens clichés te gaan maar op de een of andere manier blijft het verhaal wel boeien. Dat komt enerzijds door het hoge verteltempo en de duidelijke bewoordingen waarin Bommer vertelt en anderzijds door een zekere verteltechniek waarin het spel met de lezer door Femke geraffineerd wordt gespeeld. Zij onthult eigenlijk de ware onderlinge relaties. Je vraagt je als lezer af wie nu de eigenlijke onthuller van de geheimen is.

Wat altijd ook aardig is wanneer er een opmerking wordt gemaakt die doet denken aan het effect van een zgn. terzijde in een oud komisch toneelstuk. Het relativiseren van literatuur. Over Bart en Agnes beiden min of meer vreemd gaan op hetzelfde moment, wordt gezegd: *de penopauzerende echtgenoot maakt zijn roadiedebuut, terwijl zijn wettige echtgenote in dezelfde feestzaal rondhangt met haar geheime minnaar, zijn de vriend van haar jongste dochter. Als je een dergelijke situatie in een boek zou schetsen, dan zouden de lezers afhaken, omdat het te vergezocht was, (blz. 169)* Het knappe van deze zin is er in gelegen dat ik als lezer op dat moment juist niet afhaakte.

In een aantal recensies is naar voren gekomen dat de figuur van Boom niet erg uit de verf komt, maar dat heeft me geenszins gestoord. Boom is gewoon een foute man en sommige vrouwen vallen nu eenmaal voor foute mannen, zeker wanneer die fysiek aantrekkelijk zijn. Ik vond dat dus niet zo'n tekortkoming in de roman. Daarnaast zijn de avonturen van Bart en Agnes in feitelijke zin wel zielig maar daardoor komisch. De man die zijn pik en de vrouw die haar vagina achternalopen in de hoop het levenselixir van de 21e eeuw te kunnen vinden.

De roman is zeker aantrekkelijk voor scholieren van havo en vwo-niveau. Door het tempo van het verhaal en de lekkere bladspiegel kost het niet veel tijd en moeite om de roman te lezen. (2` a 3 uurtjes) Bovendien is overspel op middelbare leeftijd van alle tijden (en zeker in literair Nederland) en de roman kan dan ook

moeiteloos worden gecombineerd met andere romans over dit onderwerp. “Bleekers zomer “ en “Overspel” (van Mensje van Keulen) “De ontsnapping”(Heleen van Royen) “Vriendendienst”(Aleid Truijens) “Veertig” (Kees van Kooten”) “Denken aan Bruce Kennedy” (Herman Koch) etc.

Zie voor nog meer combinaties de literatuurlijst van scholieren.com onder het thema “midlifecrisis” .

Kortom, voor scholieren een leuke roman om te lezen die ze wel zullen waarderen met een cijfer van 7 of 8 op het gebied van de amusementswaarde. Wat de literaire waardering van deze debuutroman betreft op scholieren.com, wil ik het graag houden op de standaardwaardering van 2 punten.

Recensies

De roman heeft veel positieve reacties gekregen. Voor een debuutroman is dat natuurlijk heel fijn. De meeste recensies stonden echter niet in literair befaamde dagbladen (NRC, Parool, Trouw, Volkskrant) maar meer in bladen als “Viva”, en “Linda”

Voor een overzicht van de recensies verwijs ik hierbij naar de website van de schrijfster:

www.wandabommer.nl

Maar in **De Groene Amsterdammer** van 1 februari 2008 is recensent Joost de Vries iets minder positief in zijn conclusie: *Bommers mannen komen echter niet helemaal uit de verf. De midlifecrisis van Dirk is het cliché van een cliché, waarin de suffe vader des huizes ineens zijn baan opgeeft om roadie te worden, omdat hij verliefd is op een popsterretje. Maar nog belangrijker: Boom zelf blijft een papieren exercitie. Hij is de motor achter het verhaal, maar Bommer legt nooit heel duidelijk uit wat hem zo onweerstaanbaar maakt. Veel verder dan een mysterieuze glimlach en een jongensachtige fonkeling in zijn ogen komt ze niet. Is er echt niets meer dan dat? Zijn vrouwen zó eenvoudig in de afgrond te storten?*

Over de schrijfster

Bron: website schrijfster (www.wandabommer.nl)

In 1969 werd ik geboren in Amsterdam. Mijn ouders vonden het nodig om mij en mijn zus ‘buiten’ op te laten groeien, dus als kleuter verhuisd naar een Westfries dorp: Grootebroek. Ligt naast Lutjebroek, en ja, dat bestaat echt.

Mijn eerste verhaal schreef ik toen ik vijf was: Hut meisju n hut paart. Al snel gevolgd door Sinturklas is liv, Bir in hut bos en andere fantasievolle werken. Ik vond het belangrijk om mensen te vermaken. Elke maandagochtend op school vertelden de kinderen wat ze afgelopen weekend gedaan hadden. Ik vertelde stevast een mop of sterk verhaal. Als ze maar moesten lachen.

Zodra de mogelijkheid zich voordeed, teruggekeerd naar Amsterdam. Ik was een jaar of zeventien. Via een stage beland bij boekingskantoor Columbus Rock Division, waar ik onder andere voor De Dijk werkte. Naast het werk op het kantoor een duizelingwekkend aantal rondjes gedraaid door het Nederlandse clubcircuit. Met verschillende bandjes, in uiteenlopende functies. Tourmanager, merchandiser, chauffeur, drumroadie, vaak alles tegelijk. Dat waren nog eens tijden, man.

Ergens in het begin van de jaren negentig begon De Dijk een eigen kantoor en ik ging met ze mee. Een

tijdlang met alle vormen van genoeg daar de scepter gezwaaid en de boekingen gedaan. In 1999 kreeg ik een baan aangeboden als boeker bij Mojo Concerts. Ik bleek een sluimerende behoefte te hebben om mijn vleugels uit te slaan. Dus na een groots afscheidsfeest met tranen en sentiment, mijn Dijkvrienden achtergelaten en de baan in Delft geaccepteerd.

Forensen. Een woord met hetzelfde effect als de koude vingers van een reeds lang overleden machinist langs je ruggengraat. Eenzaamheid. Verwaaide stations. Regen. Na een jaar stond ik – met hangende vleugels – weer bij De Dijk op de stoep. Die mij liefdevol weer in hun nestje tilden. Sindsdien peins ik er niet over om ooit nog te stoppen met de boekingen voor De Dijk. Het is afwachten wie er eerder met pensioen gaat, zij of ik.

Tussen de bedrijven door ben ik minstens honderd keer aan een roman begonnen. Want dat schrijven, dat liet me niet los. Dan had ik een aardige openingszin en dan dacht ik: ja, dit wordt een roman! Maar na een regel of twintig zat ik vervolgens muurvast. Voor mij geldt: zonder plan geen roman. En niet alleen omdat het rijmt. Bovendien: ik was nooit thuis. En schrijven is uiteindelijk toch een kwestie van, ja, schrijven. En dat kost tijd.

In de lange, hete zomer van 2001 werd mijn dochter geboren. Naast alle andere vreugde die zulks met zich meebrengt, werd ik daardoor gedwongen om avonden thuis door te brengen. Binnen de kortste keren had ik al het achterstallig foto-inplakwerk verricht. Was ik klaar voor wat, laten we zeggen, verdieping. Schrijven! Nu dan! In 2003 begon ik aan de Schrijversvakschool. Een ontdekking. Gelijkgestemde zielen, geheimen van de smid, steekhoudende commentaren.

Begin 2005 verscheen mijn eerste kort verhaal in druk. In Hollands Maandblad. Dat smaakte naar meer. En het werd gelukkig ook meer, want sindsdien worden er met regelmaat verhalen van me gepubliceerd. In januari 2008 was het dan eindelijk zo ver: mijn debuutroman kwam uit. Bij Nijgh en van Ditmar. Een uitgeverij waar rock & roll door de literaire aderen stroomt, geluksvogel dat ik ben. Inmiddels weet ik: er is niets dat zo lekker ruikt als het eerste exemplaar van je eigen boek. Dus dat wordt gewoon doorschrijven, de rest van mijn leven. Gelukkig wel.

Bibliografie

Boom is het romandebuut van Wanda Bommer (2008)

Bijlage: interview met Wanda Bommer in Metro

Bron: website schrijfster Interviewer : Erik Jonk.

DEBUUT. Ze is 38 jaar en al twintig jaar werkzaam - vooral als boeker -bij nederpopband De Dijk. Wanda Bommer (Amsterdam) zag haar toetsenbord het afgelopen jaar echter vaker dan de mooi getekende kop van zanger Huub van der Lubbe. De reden: Boom, Wanda's schrijversdebuut.

De bizarre en beklemmende strijd tussen gevoel en verstand, dat is Boom, die als hoofdfiguur een zanger is. Verder: vader Bart en moeder Agnes die schrikken dat hun leven voorbij lijkt en plotseling als jonge lieden apart van elkaar tekeer gaan. En hun dochters Lieke en Femke; de één vriendin van Boom, de ander ver weg op Bonaire. In ruim 220 pagina's weet Wanda Bommer dit vijftal via absurde maar toch

geloofwaardige lijnen aan elkaar te koppelen. Zeg maar iets met overspel, andere seks, een jeugdtrauma, een verafgoding en een moord... Metro sprak Wanda Bommer, de dag na een De Dijk concert in Rotterdam Ahoy.

Ik zou bijna vragen: welke zieke geest bedenkt zo iets als jouw verhaal?

Kleine grijs: De mijne. Ik vind het wel fijn als mensen niet precies binnen de lijntjes blijven.

Hoe kom je eraan?

Door eerst een heel plan te hebben, maar dat onderweg vijfhonderd keer aan te passen. Ik had alleen Bart als plan, maar daarna ontstond er uit deze eh... zieke geest steeds meer. Toch werd de titel geen Bart, maar Boom. Boom is de minst interessante hoofdfiguur, maar wel de motor die alles bij iedereen in gang zet. Het is grappig en 'vreselijk' door elkaar.

Grotere grijs: Ik heb best gelachen zelf. Dit boek heeft heftige scènes, maar is ook best vrolijk. Ik maakte het in elk geval met plezier en had niet het gevoel dat ik me tijdens het schrijven weer in de ellende van de personages moest storten.

Je 'was' van de korte verhalen in het Hollands Maandblad. Hoe beviel het schrijven van een boek?

Als een lange adem, als een andere tak van sport. Ik wilde ondertussen wel eens op de bank zitten en zappen, maar het móest. Je moet het schrijven van een boek daarom echt willen.

Waarom wilde je het?

Door de drang om ooit een boek van mezelf in de kast te kunnen zetten. Sinds mijn vijfde jaar ben ik aan honderd romans begonnen. Soms had ik één zinnetje en wist ik het niet meer. Met een plan werkte het opeens.

Waar kwam dat 'opeens' vandaan?

Ik ben naar de Schrijversvakschool gegaan en ben afgestudeerd met Boom. De school werd mijn stok achter de deur. Elke week moette met iets komen, elke week krijg je commentaren en dat betekende discipline.

Ik wil ook een boek schrijven. Dat leer ik op een school?

Je moet er ten eerste gevoel voor hebben, maar niet iedereen hoeft het wiel uit te vinden. Schrijven heeft zo z'n regeltjes. Pianist kun je op school worden, een briljant pianist niet.

De popscene speelt een rol in je boek. Een logische stap door je werk?

Ik reis altijd al met bandjes rond. Van drumroadie, tot medewerkster merchandise en van chauffeur tot tourmanager. Ik kan de popscene dus geloofwaardig neerzetten. Lijkt me ook leuk om te lezen. Maar sowieso; ik ben vaak op Bonaire geweest, dus speelt een deel van het verhaal zich daar af. Je moet het voor je kunnen zien, vind ik.

De Dijk of niet, het boek moest er komen?

Zonder De Dijk was het er misschien wel eerder geweest. Volgens mijn moeder schreef en las ik al toen ik

vier was. Mijn dochter Jazz is zes en is ook al bezig.

Terug naar Boom. Bart en Agnes zijn bang dat hun leven voorbij is en maken er tegen beter weten in nog wat van. Zit er iets van die angst in jou?

Ehm... twee jaar geleden was ik naar een cd-presentatie van Van Dik Hout in de Melkweg. Ik voelde me wild en feestte op een doordeweekse dag door tot twee uur. Toen ik buiten kwam zag ik een lange rij van jonge mensen voor de deur. Hun avond begon pas. Een week ervoor dacht ik nog dat ik bij die groep hoorde, maar ik realiseerde me opeens: 'Jezus, een leven vliegt voorbij'. In die nacht ontstond de Agnes uit mijn boek.

Je boek staat in de kast. En nu?

Het was de vorige zomer klaar, dus ik heb mijn volgende plan al weer helemaal uitgewerkt.

De boeker van De Dijk schrijft ondertussen lekker door?

Ja joh. Wat zou het erg zijn als iemand na dat boek had gezegd: je moet er nu mee stoppen. Ik zou uit elkaar spatten.